١٢٨٣–ՀԻՎԱՆ–١١–ԱՂԱԹՈՐԳԱ

ԱԱԳԻՐԱԿԱ–16–ՀՈՒԼԻՍ–1867

ՕՆ ՊԵՏԻՆՃԻ ՍԷՆԷ–ՆՈՒՄԵՐՈ–682–ՃՈՒՄԱԱ ԷՐԹԷՍԻ–4–ՀՈՒՊԱԹ–1867

ՄԷՇՄՈՒԱՑԸ

Իշ պու Մէճմուացը Հավատս. հէր հաֆթա ճուժաա էրթէսի կիւնէրի տաղթրլրաճաղ տրը։

Սէնէսի բէշին օլարագ . . . . 140 ղուրուշ.
Ալթը այլաղը քէսիլիք . . . . 70 „
Իւշ այլաղը քէսիլիք . . . . 40 „
Վ է տիր Նումէրօսու . . . . 3 „

Տարբար իշիւն պէհէր Նումէրօսու փոսթախանէ նիզամը մուճիպինէ իւճրէթ այնուճաղը խասէթէն պէյան օլունուր։

ՀԱՎԱՏԻՍ

Իլանթըն պէհէր սըրասը տիր տէֆթէրգ 3 ղրշ.
Իքի տէֆա իչիւն պէհէր տէֆթարնա . . 2 „
Իւշ տէֆա իչիւն պէհէր տէֆթարնա . . 1½ „
Իւշ տէֆտատն զիատէ օլսա, վէ զայէթ ուզուն է լանսա իչիւն այրըճա բարարլըգ օլունուր։

Տարբարտան կէլէն մէքթուպ վէ իլանթըն բօսլամա մէսարիֆլէրի . կէօնդէրիլիր իւզերինէ օլ տուղու պու մահալատէ պէյան օլունուր։

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՊԷԼԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՄԷՋ ՄԷՎԱՏԸ ԴԱՖԹԱՐՅԸ ՍԱՅՍՈՒԲԻՅԻ ՄՈՒՐԹԱԼԻԳ ՎԱՂԶԻԹԱ

ՊՕՐՍԱ 1867	ՓԷՏԱՆՈՒՆՈՒ սանի 30
Լօնտրա 5 այ վատէ	109 1/4
Մարսիլիա „ „ „	
Փարիս „ „ „	
Ղամբուլ „ „ „	
Ճէնովա „ „ „	

ԹԷԼԷԳՐԱՖ ԽԱՊԵՐԼԷՐԻ

Փարիս . 1 փէտր . Գօնսոլիտ 30 10—30 15
Լօնտրա . 2 „ „ 29 3/8—29 5/8
Լօնտրա . 4 „ „ 29 3/4—30
Բարիս . 7 փէտր . գօնսոլիտ 31—31 15
Բարիս 9 փէտր . Գօնսոլիտ 31 15—31 15
Բարիս 11 փէտրուար 31 15—31 30
Բարիս 13 „ Գօնսոլիտ 31 40—31 25
Լօնտրա . 14 փէտր . գօնսոլիտ 31 1/8—31 3/8

ՄԷՀԻԻԴԵԱԹ	Բարար էր՝ փէտր. 30	Սալը 31	Չարշամբա Հուպթ. 1	Բէնշէմպէ 2	Ճումաա 3		Ճումա էր՝ 4
Սէհամէտ լիրա Ղրշ.	104 20	104 20	104 20	104	104	104	104
Տէյուն թարը ումումի թէհվիլաթը 100 առէտա Ղէնիկ եալոտ 110 առէտա լիրայի Օսմանլիին պէհէրի Ֆայիզ ալընմը։	32 10	33 34	33 38		33 26	33 27	33 17

ԱՍԻԹԱՆԷ 4 ՀՈՒՊԱԹ

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Մէսնէտը ճէլիլի ատտարէթը իւզմա ֆէխամէթլու տէվլէթլու Իալի բաշա հաղրէթլէրինէ վէ մադամը ճէլիլի խարիճիյէ նէզարէթի սատրը սապըգ ուպուհէթլու տէվլէթլու Ամհէմմէտ Միւշիր բաշա հաղրէթլէրինէ վէ մէճլիսի սիրէհսալարի սատրը սապըգ ուպուհէթլու տէվլէթլու Ամհէմմէտ (Դրպրըսալը) բաշա հաղրէթլէրի իլէ տէվլէթլու Միզա բաշա հաղրէթլէրի տախի մէճալիսի Ալիյէյէ մէմուրը պույրուլուպ օլ պապսէ շերէֆսուզնուհ վէ սուտուր պույրուլան Խատթը Հիւմայունու միւսթէհիպէն մատէյնը Հիւմայուն պաշ քեատիպի ուԹուֆէթլու Յմին պէյ էֆէնտի կէչէն բաղար էրթէսի ախշամը ճանիպի Պապը Ալիյէ պիլ ազիմ, պիլ ճիմլէ վիքէլյը ֆախրամ վէ մէմուրինի քէրամ հաղրը օլսուգլարը հալտէ Խատթը Հիւմայունու շէվքէթմագրունու ճէնապը խիլաֆէթփէնահի սա Թասպիմաթը ֆայիզ ֆէթհ վէ գրատթ օլունմուշ վէ սիրէթը միւնիֆէսի իշ պու մահալէ տէրճ գըլընմը տրը։

Ր. Ճ. Հ.

Սէ-ըէրը Խարը Հի-յուն.

«Լէզիրի մէալսէմիրիմ Ալի բաշա
„Պու տէֆա խարամէթը միւթէ-
„նապէհայը սէտարէթին, սէնին միւ-
„ճէրրէպ օլան սատագաթ վէ ֆէ-
„թանէթ վէ ըէվկիսէթին ճիհէթի ի-
„լէ իւհտէի լիագաթընա, վէ սերաս-
„քէրլիյին, էհլիսէթ վէ մալիւմաթը
„քեատիլէսինէ մէպնի Ամհէմմէտ
„Միւշիր բաշայէ, վէ ումուրու խա-
„րիճիյէ նէզարէթինին վուգուֆ վէ
„տիրայէթինէ պինաէն Ֆուատ բա-
„շայէ վէ մէճլիսի ահքամը ատլիյէ
„բիտաէթինին լիագաթ վէ քիֆայէթի
„միսլլէմ օլան Նուսուֆ Բեամիլ
„բաշայա իհտալէ վէ թէվճիհի, վէ
„ըէիս վէ սերասքէրը սապրէ Ամհէմ
„մէտ բաշա վէ Միզա բաշանըն մէճ-
„լիսի Ալիյէյէ մէմուրլիյէթի նէզտի-
„միզտէ պիթթէնսիպ, իգթիզալէրի
„իճրա օլունմուշ տուր։ Ճիւմլէնիզ
„պիլիթթիֆագ մէսալիհի սալթանա-
„թը սէնիյէմիղին, պիթէվֆիգիհի
„Թասպա հիւսնիւ բույէթ վէ թէմ-
„շիյէթինէ ղայրէթ վէ տրգգաթ խ-
„լէյէսինիզ։ Հագգ Թասպա հաղ-
„րէթլէրի ճիւմլէյի մուվաֆֆագ
„պույուրա. Ամին։»

Պու թէվճիհաթ ատի պիր թէվճի-
հաթ տէյիլ տիր վէ զանը աճիզանէ-
միզ, Հարգ մէսէլէսի, Իւրոբա վէ
Հարգ բօլիթիգասը հէպ պունատա
մէվճուտ տուր։ Վագաա գապինէթ-
լէրին էսբարընա վագբֆ տէյիլիզ, ֆա-
գաթ պու անէտէք եաղըլանըրատան
վէ օգուռանըրատան, շուրասը սիւրէ-
թը սահիհէտէ աղնաշըլմըշ տրը զանն
խէրիզ քի, էվվէլա Հարգ մէսէլէ-
սի մէվճուտ պիր մէսէլէ տիր. սանի
էն Իւրոբա տէվլէթլէրի պու մէսէ-
լէնին թէսվիյէսի հագգընատա իհթի-
ֆագ իտէմէիքլէրինատէն վէ պու
եիւզատէն պիր միւնասաբա հասրլ իտէ-
րէք տասիշ վէ իսթիրահաթը ումու-
միյէ սէկկէ հասրլ իհթիմէք իսթէ-
մէտիքլէրինատէն պունուն հալլինի
ենէ թիւրքիյա պրրագմայա մէճ-
պուր օլմուշլար տրը. վէ պու հալատ
կէչէնքի թախմինիմիզ եախոտ մէմու-
լիմիզին պիր շագգը, վիճուտու իճ-
բայէ կէլմիշ տիր. եանի Հարգ մէսէ-
լէսի Հարգտա հալը օլունմաճագ տրը։

Դիւֆիյէթ պու բատէտէ պուլունը-
տուգտա, սէրպէսթ սէրպէսթ տէյէ-
պիլիրիզ քի. տէվլէթը Ալիյէի Օս-
մանիյէ գուրուլալը. տահա հիչ պիր
վիքէլա տախիլէն վէ խարիճէն պու
գատտար աղրը պիր մէ'սուլիյէթ թահ-
թընատա պուլունմամըշ տրը. վէ էյէր
հիչ պիր վիքէլա պէօյլէ պիր աղրը
մէ'սուլիյէթ թահթընատա պուլուն-
մամըշ իսէ, հիչ պիր վիքէլա տախի
պէօյլէ պիր ղէվսաթը ֆէխամէթը-
ֆաթ էնճիմէնի օլամամըշ տրը։

Լէհտի վիքէլանըն ալթընը մէսնէ-
տը սէտարէթատէ պուլունմուշ վէ իւ-
շիւ տէօրտիւ իւչ պէշ տէֆա պու
մէսնէտը ճէլիլէ ղայպ էֆղա օլուուգ-
տան մատատա. Թանղիմաթը խայրիյէ
էնտասընատան պու անէ կէլինճէյէտէք
տէվլէթը Ալիյէնին տախիլի վէ խարի-
ճի քեաֆֆէի մէսալիհ վէ միւշքիլա-
թընը բույէթինէ. Իւրոբատա գօն-
ֆէրանսըրատա վէ պու ճանիպատէ մէ-
ճալիսի ալիյէատ բույէթ վէ թէսվի-
յէսինէ մուվաֆֆագ օլմուշլար տրը։

Լաքին վագթ իւ հալ, տահա պէօ-
յիւք պիր մուվաֆֆագիյէթէ միւհ-
թաճ տրը. վէ պու մուվաֆֆագիյէթ
տահա պէօյիւք պիր հիմմէթէ։

Իշհասըլ տար վագբթլարատա իհ-
թիաթ խաղինէլէրինին քիչատ օլուն-
տուղու միսիլիւ, զաթը հաղրէթը
Շահանէ տախի պու թէվճիհաթլէ
միւլքիւնիւն էն աղըր վէ էն զայդրա-
մէթ ֆէթանէթ վէ պասիրէթ խազի-
նէլէրինի տախի ալէմ քիչատ ի-
սիւպ, ալէմ տախի պու սէխավէթը
Շահանէատէն ֆէվայիտի ազիմ վէ
ֆայիգէյէ մունթազրը օլմագտա տրը։

Օն իւչ օն տէօրթ միլիոն խրիս-
թիան, պու սայէտէ քէնտիլէրինէ
պիր փատիշահ վէ պիր վէթան պու-
լուպ, պու փատիշահա վէ պու վէթա-
նա ճանսիքարատանէ խրզմէթ իթմէք
արզուսինատ տիրլէր. իշթէ Հարգ
մէսէլէսի, վէ պու մէսէլէնին էն շէ-
ռէֆլի. էն սաղլամ վէ էն ֆայիտէլի
սիւրէթատ հալլի. մահղա էճնէպի միւ-
տախէլէսինէ հաճէթ պըրագմայա-
բաղ, պունու տախիլատ հալլ իթմէք
օլտուղունատան, պու կիւնքի կիւն օ-
թուզ գրրգ միլիոն թէսպաս եէկիրմի
վէ եէկիրմէպան, փատիշահա, վէ ին-
թիհապ բէրատէսի օլան վիքէյլը
սալթանաթը սէնիյէլէրինէ ճէնապը
Խապսիւլ ալէմինատէն մուվաֆֆագի-
յէթը սահիհէ թէմէննի իտէրլեր.

Ինչալլահու Թասպա ուֆուգու
զուլմէթը բօլիթիգա պու տէֆա
Հարգատան աչըլըպ անպէտան թէրաքիմ
իթմիշ վէ իթմէքտէ օլան ատֆաթը
միւթէնէվիյէ պուլութլարընը բարա-
լայարագ, նէճմը սուլխու սալահ վէ
էսայիշիւ սատատէթը ումումիյէ մու-
էպպէտէն Հարգատան թուլու վէ պի-
լա զուրուպ բէվնագտար օլուր.

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԷՃՆԷՊԻՅԷ

Ինէաը Իւրոբա

Իւրոբա ահվալինէ պիր առամ նէ
գատար աղ արգգաթ իթմէ, եախոտ
տահա տօղրուստու նէ գատար չօգ
տրգգաթ իթմէ, օ գատար աշքեար
կէօրիւր քի. Իւրոբա պիր եանար
տաղ իւզերինատէ տիր, վէ պիր կիւն
տէյիլ իսէ պիր կիւն, շիմտիկի իւս-
թիւ էօրթիւլիւ օլան պու եանար
տաղ պիր բատթալագ վէրէճէք տիր.

Պիր գաչ սէնէլէրտէն պէրու օր-
թայա չըգան պիր եէնի հուգուգ եա-
նի օլան օրմուշ տուր հուգուգու,
հէր նէ տէրէճէ ֆէյզէսօֆլուգ իլէ
տիւշիւնիւլսէ, հէնիւզ սապիթ օր-
մամըշ տրը, չիւնքի տիւնեատա օլան
օրմուշ տուր իլէ հիչ պիր վագթի ի-
պիթմէմէզ. վէ էյէր պիր շէյ օրմուշ
պիթմիշ իսէ, օնուն մուզայիրինատ
պաշգա պիր շէյ տէ օրմուշ պիթէպիլ-
լիր, վէ պունուն նէթիճէսի կէլէմէզ։

Իմտի, շիւպհէ եօգ տուր քի,
Իւրոբա, բօլիթիգասընա պաշգա պիր
հուգուգ, վէ պաշգա պիր էսաս ա-
բամայա մէճպուր օլաճագ տրը, պու
էսասը պուլմագ իչիւն Իւրոբանըն
էվվիյյը ումուրու կիճէ կիւնտիւզ
թէֆէքքիւր վէ թէէմմիւլատ պու-
լունտուգլարը հալտէ, պունուն թէ-
էյիտ վէ թաստիգի իչիւն տախի
զըրհը տօնանմալը, եէնի թիւֆէնք-
լէր վէ թօփլար իլէ տօնանմըշ ասքէր-
լէր վէ օրտուլար հաղրըրանմագտա
տրը. նէ իչիւն, քիմի իչիւն քիմէ գաբ-
չը, պու սիվալարրն գաբշըլըղընը եա-
լընըզ վագթի վերէպիլիր պիլէ։

Իրուսիա տէվլէթի կէչէն սէնէ
վագի օլան պիր իքի ֆիւթուհաթը ի-
լէ 1815 ահտնամէսինի քիւլլիյէն
մահվ իտիւպ, օլան օրմուշ հուգու-
գու իլէ Ալէմանեայը իքիյէ պէօլմիւ
Շրմալի Ալէմանեա վէ Ղէնուպի Ա-
լէմանեա. լաքին շիմտի իչէր պիւ-
թիւն պիւթիւնէ պաշգա պիր սիւ-
րէթ քէսպ իտիւպ, զանն իտէրսին քի
Ալէմանեա պու Թագսիմանէն խոշ-
նուա օլմամըշ տրը, վէ պու կիւնքի
կիւն շրմալի վէ ճէնուպի ճիւմլէսի
Իրուսիայա թէվճճիհ իտիւպ ճիւմ-
լէսի Իրուսիա իլէ պիրլէշմէք իսթէր.
պու հալատ եագլն կէօրիւնիւր օ վա-
գրթի քի, Իրուսիա պիւթիւն Ալէ-
մանեայա սահիպ օլարագ, իմբէրա-
թօրլուգ թաճընը պաշընա կէչինսին։

Պիր քէրրէ Իրուսիա, Ալէմանեա
իմբէրաթորլուգունու տէրատէթ ի-
տիւպ, Իթալիա իլէ տախի էլ էլէ
վէրտիյի հալատէ, Աւսթրիա իլէ Ֆը-
րանսա նէ հալ քէսպ իտէր, թարի-
ֆէ հաճէթ տէյիլ տիր. պու հալատէն
Իւրոբատա էօյլէ պիր թէղէլիւլ զա-
հուր իտէճէք տիր քի, սէրբինթիսի
Շարգա վէ Սուրիա վէ Ալֆրիգայա
գատար աքս իտէճէք տիր։

Շիմտի պիւթիւն Իւրոբա բօլի-
թիգասը պու միւթալաաէր իւզերի-
նէ տէվրան իթտիլինատէն, պու դա-
տարճը զէքրինէ գանատթ իտիւպ
վագթը զամանընատա թէֆէրրիւաթը-
նը տախի պէյան իտէրիզ։

ԻԹԱԼԻԱ ՎԷ ՐՕՄԱ։ Թէլէղրաֆ
խապէրլէրինէ նազարէն, Իթալիա վէ
Ռոմա մէսալիհի զայէթ թէէսսիֆ ի-
տէճէք պիր հալատ պուլունուր։ Ի-
թալիա տէվլէթի քէնտի տախիլինատ
մալիյէ միւշքիլաթընատան գուրթուլ-
մամագտա տրը. մալիյէ նազրրընըն
պիր թատավլուրու մէճլիսէ գապուլ
օլունմայըպ, վիքէլանըն պագասընը
միւմքինսիզ իթմիշ տիր, վէ սօն պիր
թէլէղրաֆ խապէրինէ նազարէն,

ճիւմլէսի պիրտէն իխթիֆալէրինի վէրմիշլէր տիր ։

Իթալիա իլէ Ռոմա պէյնինտէ օլան միւքալէմաթ տախի պու գատար խայըր խըտմէթ վէրմիյէտէն սօղրա, շիմտի եա պօզուլմաղ եա տա պօզուլմագ րաւէլէրինտէ տիր ։ Գըլիւտէ մալիւմ զաթըմը Ռոմա հազրէթլէրի պիր մէշհ իլէ գապուլ վէ թաստիգ իթմէք իսթէմէյիփ, հիւքիւմէթէյն պէյնինտէ պիր գաթը մուամէլէ հէր ան մէմուլ տուր ։ Ռոմա վէ Իթալիա պաշը իխթիլալ ալամէթլէրի տախի կէօրիւնիւր, նէթիճէսի նէյէ գարար վէրէճէքսէ, չօգ սիւրմէզ անլաշըլըր զաննըն իտէրիզ ։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄՈՒԹԷՆԷՎԻՅԷ

Պօսթ Թէլէղրաֆ Խապէրլէրի ։

Բարիզ 12 Ֆէվրիէ ։

Իթալիատա Բիզադօլի բլասէթինտէ օլան վիւքէլա իսթիֆա իթմիշ տիր. Ինկիլթէրրանըն Չէսթէր պէլտէսինտէ քիւլլիյէթլիւ Ֆէնիանլար կէլիփ գալէյի մուհասէրէ իթմիշլէր տիր. Լիվէրբուլտան տախի գօրգուլուր ։

Բարիզ. 12 Ֆէվրիէ ։

Ըսթանպօլտա վէքի օլան վիւքէլա թէպէտտիւլիւնիւ, Ֆրանսա գազէթալէրի, Խրիսթիյանլարա պիր նըշանէ թանըլմամաթ վէ իթթիրազաթ ատատ իտէրլէր ։

Թէլէղրաֆլար վէ գազէթալար տէվլէթլէրին տէվլէթէ պիր Թագըմ իթթիֆագլար վէ պու խապէրլէրի վէրտիքլէրին վէ պիր կիւնքի եազըլարընը երթէսի կիւնիւ եալանա չըգարտըգտան սօղրա շիմտի գալտըղ Ռուսիա իլէ Բրուսիա իթթիֆագընը խապէր վէրիյօրլէր ։

Պուլունտուղումուզ վագըթ էյլէ պիր վագըթ տըր քի, ախշամտան սապահա նէ օլաճաղընը նէ քիմսէ պիլիր, նէ տէ քիմսէ քէշֆ իտէպիլիր օլտուղունտան, էյլէ կէօրիւնիւր քի, տէվլէթլէր շու եա պու էֆքեար իւզէրինէ պիր պիրլէրի իլէ իթթիֆագ իտէպիլիրլէր. Լաքին պու իթթիֆագը ... գատար իւքիւմէթլէրին հիչ պիր վագըթ մէմուլ իթմէյիզ. Եանի տըղըմըզ քէմալ տըր քի հիչ պիր տէվլէթ պիր տիղէր տէվլէթէ ալթը այ իչին օլսուն պիր ահտնամէ, մուգավէլէ, վէ պիր Թահրիտ իլէ պաղլանամայըն. Ուֆուգու պօլիթիգա օ տէրէճէ գարանլըգ տըր քի, էն քէսքին կէօզլէր, վէ էն գուվվէթլի խուրտէպինլէր տախի պիր շէյ սէչէմէտիքլէրինտէն, գարարթը վէրէրէք իթթիֆագ իթմէք վէ ահտնամէ իլէ պաղլանմագ Եվրօբանըն էվլիյայը ումուրունտան մէմուլ օլունուր պիր հալ տէյիլ տիր ։

ՍԸՐՊ ։ Եվրօբա գազէթալէրին եազտըգլարընա նազարան, Սըրպիա պէյլիւք պիր ճէնկ թէտարիքաթը պուլունուրմուշ, վէ պու թէտարիքաթ տաքէրի արթըրմագ, հէր կիւն Թալիմ իթթիրմէք, Եվրօբատան իւնէլի թիւֆէնք վէ սայիր սիլահլար ճէլպ իթմէք, վէ նիհայէթ պաթթալ մուհասէրէ Թօփլարը տէօքթիւրմէք, միւհիմմաթը հազըրլայըփ վէ զախիրէ թէտարիք իթթիրմէք, վէ պունա նիսպէթլէ սաղլամ թէրթիպաթ իճրա իթմէք իսթէյիշ. պունլար հէփ իսթիգալա մեքսատ իլէ թէտարիք իտիլիրմիշ. Սըրպիա Պաշը Ալիսէ պաշը Թէլղրաֆլէրի օլուփ, պէյլէր վիւքէլա տէրտէսիւ սիւրիւշ իտէր, վէ Ալիսէնին թահամմիւլ վէ իթթիֆագընտան ... Սըրպիա հէր նէ միւսաատէ օլունուփ իսէ, ճիւմլէսինի գապուլ ...

րիզա կէօսթէրիլէճէք տիր. պու պէյլէ Սըրպըն պու մազլում թէտարիքաթընա պիր սէպէպ գալմազ զաննըն իտէրիզ ։

Թիճարէթ նէզարէթի ճէլիլէսի իքինճի մէճլիսի րէիսի Վահան էֆէնտինին, ուսուլու նազիքանէ միւթալէթը մէսալիհտէն պէրու ըլհար վէ խայալ խուսուսլարի քէմալը թէմէթ րէվիշէթ վէ իթթիգամէթ, նազարը մէյմէնէթ ասարը հազրէթի փատիշահիյէ տախի շայէան պույուրուլարագ, էֆէնտիի միւշարունիլէյհ միւքեաֆաթը ճէլիլէ, վէ նըշանը իֆթիխարը միւլիւքէանէ օլմագ իւզրէ, պու տէֆա րիւթպէի իւլայը սանիս Թէվճիհ պույուրուլմուշ, գաթըր Թէրֆի կըլընտըղը պիւ մէմնունիյէթ պէյան վէ Թէպրիք գըլընըր ։

Ժամանակ նամ գազէթանըն կէչան պիրղէրէ գարշը եաղտըղը պիւհթան վէ պէտալէթանէթլարա ճէվապ վէրմէկ պիր մուհարրիր (էյէր պու սէրճէ պիր մէզելէթէ կիրիֆթար օլան պիր գալէմ պու խամ վէրիլէպիլիրսէ) պիր մուհարրիր սէրիզ խատ նիյէթ թայըրէսինտէն խուրուճ իթթիքտէ, ճէվապ խըթիթագլընտան տախի Թախալլիւս իլէ սագըթ օլուր, չիւնքի եազը վէ լսան իլէ եազըգ խատնա ճէվապ վէրիլիր, վէ Ժամանակըն խատան օլտուղունա, պէյզիւք խասպթլար լազըմ տըր ։

— Պաղը գազէթալէրտէ եազըլտըղընա նազարան Սըրպըստան պու սէնէ իւչ միլյոն պալլա պաժլութ մահսուլու մէմուլ օլունուր իքէն, պէք չօգ նօգսան օլուփ, պու սէպէպտէն օն միլյոն լիրա գատար Սըրպըա զարար օլաճագ տըր. հէշ սէնէ Սըրպըն Ինկիլթէրրայա իխրաճ պիր միլյոն լիրալըգ պաժլութ վէրիլիփ, պէշ միլյոն լիրալըգ մալ ալըշ օլուր ուլուրտու, օն միլյոն լիրա քեար իթմիշ իսէ, պու սէնէ նըսֆը տախի պուլունամայաճագ զաննըն օլունուր ։

Սիւսիս Մէրթօնուն Սըրպըա Թէքլիֆ իթթիֆաքը սէքիզ միլյոն լիրալըգ իսթիգրաղ, պաշա չըգամամըշլըղընտան, շիմտի պաշգա սէրմայէ սահիպի օլան Ինկիլիզլէր պու իսթիգրազը էլէ ալմըշլար տը տէնիր ։

Սըրպըա վալիսի հազրէթլէրի ճանիպինտէն Պաշը Ալիյէ պաշը Թէքլիֆլէր վարիտ օլմուշ, տէյի իշիթիլտիքէ խուսուստա սահիհինէ մալիւմաթ էտինմէքտէ, գազէթալարտա տէրճ իտիլմէյիյ ։

— Տիւնեանըն հէր Թէրաֆընտան Բարիզ էքսբօզիսիօնունա էշյա վէ սայիրէ կէօնտէրիլմէքտէ օլուփ, հալ պուքի պունլարըն էքսէրի էքսբօզիսիօն իչին օլունմայըր իքէն, էքսբօզիսիօն սէրգիսը հէնիւզ հաղըր օլմամըշըն, չօգլարը էյլէ մէմուլ իտէրլէրքի, բէսմին իճան օլունուղու միւքէլլիֆ պու սէրկի ասլընըն պիրինտէ ըշլամամըշ, պիրազ տահա կէճ գալաճագ տըր ։

— Եօսուֆ Քեամիլին Ֆրանսըզ պէյլէրլէրինտէն Ֆօրպէն նամ փոր իլէ Պէյրութտան Ճէզայիրէ նագլ օլունաճաղը մալիւմ իտի. վագտա շէյէր մուվաֆիգ պու վափուրա բինիփ օլուփ, ֆագաթ Ճէզայիրէ կիթմէճէք էրտէն Խալէնտէրիյէտէ գարար եազտըշ, վէ օրատան հարաքէթ իթտէն իւք փափուր իլէ Մարսիլիայա ազիմէթ իտէճէքմիշ. չիւնքի Խալէնտէրիյէտէն եազըլաղընա նազարէն, չէյլի մուվաֆիքեհ. Ճէզայիրէ աղիմէթ իթմէզտէն էվվէլ, Բարիզէ տախի պիր վիզիթա վէրմէյէ արզու էթտիշ, վէ կէօրիւնիւր քի պու արզուսունէ տախի մուվաֆագ օլունմուշ տուր ։

— Ինկիլիզ ամիրալը Սէրքէզ կիւտիկ. կրալիչա հազրէթլէրի ճանիպինտէն կէօնտէրիլէն Պէն նըշանընը պէյզիւք ալպ վէ իհթիրամաթը ֆախրիյէ ալ՚ըփ իթմէք իւզրէ Սըլա՚ի վալիսի հազրէթլէ-րինէ Թագտիմ իթմիշ տիր. օ ախշամ պայթէրին Լուքրեալըլըր խանէլէրինի գանուն իլէ սօնաթըլա, Փիշէնքլէր աթըլմըշ վէ մէհթապ եագըլտը մըշ տըր ։

— Ինկիլիզ գրալիչասը հազրէթլէրի, պէշ սէնէլիք մաթէմինի պու սէնէ խիթամ պուլուպ, պիր աղ տահա զիյաթ մէյտանա կէօրիւնմէյէ պաշլամըշ, վէ էյլէ զաննը օլունուր քի, պունտան պէյլէ հէր րէսմի մուաւէլէթա պիզզաթ պուլունաճագ տըր. պու խուսուսա Ինկիլթէրրա ահալիսինէ վաֆիր մէսէրրէթի մուճիպ օլմուշ տուր ։

Պու ճիւմլէ իլէ գրալիչա հազրէթլէրի նութգու րէսմիսինտէ, Ինկիլթէրրա ահալիսինէ պիր էնիի ինթիխապ նիզամը վազ խըլէմիշ իքէն ահալի րահաթ տուրմայըփ, վէ իւչ տէօրթ կիւն աղաքծ իքի եւզ պինտէն զիյատէ աճալը պիր մահալէ Թօփլանըփ, ինթիխապ նիզամը՛, ինթիխապ նիզամը՛ տէյի պաղըրշըփ, ֆագաթ պիր ասիլզ հարաքէթի կէօսթէրմէյէրէք տաղըլաճագ վէ գըրըլաճագ օլմըշ տըր ։

— Եվրօբա էյալէթլէրինտէ Թէրագղի ֆիքիր ֆիքիր խապէրլէր կէլմէքտէ տիր, վէ հէմէն ճիւմլէսինին չիրքեայէթի պիր կիպի տիր. եանի Խրիսթիյանլարըն Իսլամ ահալիտէն ճինս ճինս վէ ֆիքիր ֆիքիր հագարաթլար կէօրմէքսի, վէ մահալ հիւքիւմէթլէրինին տախի պունլարը մէթս իթմէմէսի վէ եախօտ իտէմէմէսի ։

Պիրճէ իւթէ պունուն սապը սէպէպի. պիզլէր Շարգ մէսէլէսի տէնիլէն չէյին նէ օլտուղունտան տէֆա տէֆա գազէթամըղտա եազմըշըղ. վէ պունուն իլէ պէրապէր Իսլամ իլէ Խրիսթիյանըն հուգուքը խըթիրամընտա վէ պիր պիրլէրի իլէ գարտաշ կիպի կէչինմէլէրի լիգ Թէրաֆա տախի խայըրը լը օլտուղունու, վէ պունուն մուգաֆըլըն սէպէպլէրը պեք պէյլէ պիր Թէրաֆա տախի պէյտէն պէյ ըլլալ խագաթ օլաճաղընը աղըլ պէյանա եազմաղ իսթէմէզտիր. նէ վագըթ պիլմէզտիք վէ պու պէյլէ վագայիր օլաճաղըն սէպէպի Թէրաֆ վէ տիղէրէ Իսլամ ահալինէ պէյտէն Թաշնիտ ալալար իսէ, պուլունտուղու խուսուսա եաղըլթը լը օլտուղունան վէ Իսլամ ահալիսինէ ճէվապ իլէ գօրգուլարտը վէ Իսլամ Թէրաֆընտան պիր վագըթ պունա նէ պաղըրըլմագ Թէտապիրլէր պուլուննալ, պու ճինս մուամէլէլէրին օնիւ ալընմաղ իւզրէ պիտիւն իւթըլա վէ Իսլամ ահալինէ նասիհաթ վէրիլմէլէր, վէ տէվլէթէ վէ միլլէթէ հասըլ իթմէքլէրի մազարրաթը կէօզլէրինին էօնիւնէ գօյմալըտըր. պագըլըմ ։

ՆԷՖԻ ՆՈՒԲԱՐ ԷՖԷՆՏԻ ԻՐԻ ՎԷ ԳՈՒՒՎԷԹԼԻ ՀՈՒՐՈՒՇԼԱՐ

(680 Նօ Մէճմուայի Թէճարի պայլէ)

Շիմտի կէլէլիմ, պու մասրաֆլարըն էն միւհիմ մէվքիինէ ։ Տէվլէթի Ալիյէ մէմալիքինին վիւսաթը, (տէվլէթի Ալիյէ, Եվրօբատա, Ասիատա վէ Աֆրիքատա վէ տէնիզլէրտէ հալա օն օն պէշ միլիօն հիւղմէթ մէմալիքէ մալիք տիր, վէ եալընըզ Ռումէլի գըթասը Թամ Ֆրանսա մէմալիքի գատար տըր) իմտի տէվլէթի Ալիյէ մէմալիքինին վիւսաթը վէ ահալիսինին սայըսը ճիհէթի իլէ, (օթուզ ալթը միլյոն ահալի) պիրինճի տէվլէթլէրին պէյէօւքլէրինտէն պիրի տիր. լաքին վարիտաթա կէլինճէ, չու սօն սէնէլէրտէ վարիտաթը տէվլէթ իքի

գաթ օլտուղու հալտէ տախի անճագ օն իքի օն պէշ միլյոն լիրա վարիտաթը օլտուղունտան, պու ճիհէթլէ իքինճի վէ իւչիւնճիւ տէվլէթլէր րաթէսինտէ տիր, վէ իշթէ ֆուգարա-լըղըմըզ պուրատան տախի քէզ աշիքեար սուրէթտէ խապալ օլուր. չիւնքի Եվրօբատա պէյլիւք տէվլէթլէրին էն քիւչիւքլէրինին տախի աղալը օթուզ գըրգ միլյոն լիրա վարիտաթլարը օլուփ, պէյլիւքլէրինին իսէ ալթմըշ եէթմիշ, վէ սէքսէն տօգսան միլյոն լիրա վարիտաթլարը վար տըր ։ Պունտան մաատա պունլարըն ճիւմլէսինին, վէ ճիւմլէսինին տախի հէր շէհր վէ հէր գասապալարընըն միւնֆէրիտէն Թաղիր օլունան սայըրէ խարճլէրի օլուփ, պու սայըրէլէրին վարիտաթ վէ մասրաֆլարը տախի պունտան պաշգա տըր, վէ պունլար տա աղ չէյ տէյիլ տիր, չէօյլէ քի սէնէվի գըրգ միլյոն վարիտաթը օլան պիր պէյլիւք տէվլէթին, պէյլէրին պիր օ գատար վէ տահա զիյատէ տէ միւնֆէրիտէն վարիտաթը վար տըր, վէ պունլար պու վարիտաթլարա գարշը տա մասրաֆլարը ։

Պու նօգթա նազարը տէ աթըլըգ, ճիւմլէտէն միւհիմ տիր, չիւնքի պու գատար մէմալիքէ, տէնիզլէրէ վէ ահալիյէ մալիք օլուփ տա վարիտաթըմըզ պու տէրէճէտէ էօնմա մէրթէպէտէ օլտուղու հալտէ, աշիքեար կէօրիւնիւր քի, պիզիմ պիր գուսուր վէ պիր էօզր վար, վէ պու գուսուր վէ պու էօզր մէյտանտան գալտըրըլմատըգճա պաշգա հէր նէ թէտպիր, հէր նէ ուսուլ, հէր նէ նիզամ գուլլանըլսա, ճիւմլէսի պօշ տուր. պու օն պէշ միլյոն լիրա վարիտաթ, պիզէ էյէտի պիր խիզմաթ տըր, վէ էյէտի պիր խաճալէթ. հէլէ վարիտաթըմըզըն աղ տըր տէյի մասրաֆը քիւչիւլթմէք չալըշմագ, պիւ Թէտպիր պիւ Թէտպիրինէ խարաբլըղէթ էօլու տուր վէ Թամ Ֆրանսըզլարըն ֆէ-ֆէ-ֆէ տէտիքլէրի տիր. քի պու պէյլէ ինթիզար Թամըր օլունուր, չիւնքի գուվվէթլէրի չիւրիւր քէլիր. պէրէքէթ վէ օրտուլար մահզա պէյլէ սանայի զաաֆ Թարիհ օլուր վէ զաաֆըն Նէթիճէսի հէր զամա՛ն ։

Բէք չօգ պէլլի էյլէ կէլիր քի, օն պէշ միլյոն լիրա վարիտաթըմըզ օլտուղու մասրաֆըմըզը տախի պունա ույտուրմաղա մէճպուր կիպի. վէ խապիրինէ կէօրէ իլէ մասրաֆ պէյնինտէ պիր մուվազէնէ հասըլ օլունա պիլիր, հէր պիր չէյ սըրասընա կիրէր պիթէր վէ տէվլէթ վէ ահալի իչին պիր սաատէթ տէվլէթ պիր քիւշտա օլունուր ։

Պիզլէր պու ազըլտա տէյիլիզ. իլ-լա շունու տէրիզ քի, պէյլէ տէվլէթլէրին հազըր սէնէլէ աշըլ գըրգ էլլի միլյոն լիրա մասրաֆ իթմէք տիր. պունա էրթիպէթիրքէն պիզիմ մուվազէնէ տայիմա խայալ տըր. օն պէշ միլյոն լիրա իլէ պիրինճի րիւթպէտէն օլան հիչ պիր տէվլէթ մուվազէնէսինի տախի խանիլ տէյիլ տիր. նաֆիլէ ազըմըզա քիւրէք չէքմէյէլիմ ։

Շիմտի տէնէճէք քի, պու օն պէշ միլյոն լիրա տախի նէ կիւճիւլիւքլէր իլէ Թահսիլ օլունուր, ֆուգարայա նէ տէրէճէլէրտէ աղըր պասըյօր, ֆուգարա պաղըրընը չըգարըր վէ հալըմըզ սօմարագ, վէ սէրմայէսինի տախի էլինտէն չըգարարագ, քիւճիւլէ պու վէրկիյի խանիշլիօրքէն. վէ հալթա սէնէ պէ սէնէ պու մասրաֆ քիւճիւլէչիյօրքէն, վէ կէչէն սէնէ պուլունտուղումուզ պու սէնէ պուլամայօրքէն, նասըլ օլուր տա տէվլէթին վարիտաթը գըրգ էլլի միլյոն լիրայա պալիղ օլապիլիր. պու տա պիր խայալ տէյիլ մի տիր ։

Նիհայէթ. պիզ տէ իգրար իտէրիզ. շիմտիյէ գատար իթթիֆագ օլունան ուսուլ տոպրու տէյիլ տիր, ֆագաթ պու ճիհէթ պէքլէյէլիմ. պու ... սէնէ պու օն պէշ միլյոնու տա իսթէմէյէլիմ տէյի պու պէյլէ օլմազսա, նիհայէթ տէ պու

գատար ուզուն մուպահեսէլէրէ կի-
րիշմէլիյիտիք։

Իմտի պու մուպահասալարատն մու-
րատըմըզ, շու Թահամմիւլ օլունմազ հալէ պիր չարէ պուլմագ, աւալյի Թարիֆ իԹմէյերէք տէվլէԹին վարիտաԹընը եանի գուվվէԹինի արԹըրմագ, վէ պիրինձի րասեւէ պուլունան պիր տէվլէԹէ պիրինձի րատեւէ սէրվէԹ վէ սաատէԹ հասըլ իԹմէք տիր։

Պունու Թարիֆ իԹմէզտէն էվվէլ, պիր Թէէսսիւֆ խուձէք հալի մէյտանա գօյմայա մէձպուրուզ, պու աճիզլէրի էօյլէ խասըլալար Թանըր քի, կըէԹ պէտէնի սարըպ վիւձուտու խարապ իԹմէյէ պաշլամըշքէն ձէյտ օլունան հէքիմտէն տախի տէրտինի սէԹր խաէր. պաշը աղըրտան չաղըրյորքէն, պաշըմ աղըրմայօր տէր. գարնը սանձըլանըյորքէն, հիչ պիր աղրը տույմայօրում տէր, վէ սըըԹմա չիւրիւէնչէ տուրուպ տուրուրքէն, վիւձուտիմտէ պիր սըվըլըձըք տախի եօգ տուր տէր. վէ հէքիմի ալտաԹըր. էվվէԹ հէքիմ ալտանըր լաքին խասԹա տա չիֆա պուլմըր մու. հաշա, խըլա տահա պէտԹէր օլուր, վէ նէԹիճէսի մաղլըպն գանկըէնայա գուրար վէրիր։ Պիր ֆէնա տաէԹ, պիր ֆէնա Թէվաըխ, պիր ֆէնա միւտահէնէ եօգարտան աշաղը ձիւմէ միլլին գալպինի վէ ղիհնինի գաբըպըպ. քէնտի քէնտիմիզի ալտաԹմայը քէնտիմիզէ պիր քեար իւ քիւր էտինիզ. պունու սէրմայէյի ֆէյզ իւ իգպալ իԹմիշիզ. պու Թէէսսիւֆ խուձձէք հալ իւզէրինէ ուզուն ուզատըյա չէյ եազմագ խիԹէմէյիզ, չիւնքի ուսմըըղ քի հէր քէս գալպինտէ վէ ղիհնինտէ, նէ տէմէք խիԹէտիկիմիզի էյիտէն ֆէհմ խաէպիլիր. լաքին պէօյիւյէ քիւչիւյէ, Իսլամա Խրիստիյանա, Մուսա ուրդինա տէվլէԹ վէ վէԹան մուհապպէԹինէ անտ վէրէրէք նիյազ խաէրիմ քի, վագ կէչիլիմ արԹըգ պու չիրքին գօմէտիայը օյնաԹմագտան, հալիմիզի պիլէլիմ քի, մուլաձէյէ միւսաԹայտ օլալըմ. խըլա պազը ղազէԹա մուհարրիրլէրինէ տիր սէօզիւմ քի հագգանիյէԹ վէ ինսանիյէԹ ֆէրայիզինի կէօզէԹմէլիզերսէ, պարէմ հուրու ֆաԹը Արեպլէնին նամուս վէ չէրէֆինի կէօզէԹիլ, Բէլամը գառիմ սանհիլէրէրինի նագշ իտէն օ հուրու ֆաԹը հիզմէԹպալԹը միւտահէնէ քիւղպիյաԹընա գուլլանմասընլար... պու պապտէ պունտան զիյատէ պիր չէյ սէօյլէմէյէ հաձէԹ տէ եօգ տուր, չիւնքի մըրաղըն ուսձուտայինա չուվալատն տըշարը տըր։

Հալ պու քի, եալընըզ տէրտի մէյտանա գօյմագլա իշ պիԹմէյիպ տէվասընը տախի պէրապէր Թարիֆ իԹմէք լազըմ կէլէձէյինտէն չիմտի սըրա, պունա կէլիր։

Նիչին տիւնեանըն էն ալա մէմալէքինէ վէ տէնիզլէրինէ վէ օԹուզ ալԹը միլյոն ահալիյէ մալիք օլարագ, բէք չօգ կիւձիւքլէ տէվլէԹէ անձագ օն պէշ միլյոն վարիտաԹ վէրիր վէրմէզ տէրէձէլէրինտէ ֆուգարայըզ։ Պու սիւալին ձէվապը պու միւշքիլ մէսէլէնին հալլի տիր։

Պազըլարը պունու սուլ խարէյէ համլ խաէրլէր, պազըլարը էմնիյէԹսիզլիյէ, պազըլարը Թէնպէլլիյէ, քիմի Թիձարէթ նուգսանընա, քիմի զըրաաԹ էքսիքլիյինէ, քիմի չունա քիմի պունա. լաքին պիզէ գալըրսա, ասըլ սէպէպ, պունլարըն հիչ պիրի տէյիլ տիր. եախօտ էյէր սէպէպ պունլար իսէ, պունլարտա էնինէ պաշգա պիր սէպէպ վար տըր, վէ պու սէպէպ տիր, եաշամամըզըն վէ կէչինմէմիզին Թարզը։

Էյէր զէնկին Եւրօբալըլար տա ատամ, վէ ֆուգարա Ասիյալըլար տա ատամ իսէ, պու իքի ձինս ատամըն եաշայըպ կէչինմէ սինտէ օ գատար պիր պէօյիւք ֆէրգ վար տըր քի, պիր պիրի իլէ մուգայէսէ օլունսա, միւմքին տէյիլ տիր ինանմագ, քի պունլարըն իքիսի տէ պիր ձինս չէյ օլապիլսին, պու մատտէ պազը խըզահաԹա միւհիմմաԹ տըր։

Ինսան տէնիլէն չէյ էօյլէ պիր մախլուգ տուր քի, հէմ հասըլ խաէր, հէմ սարֆ խաէր. վէ նէ գատար չօգ հասըլ խաէրսէ օ գատար չօգ սարֆ իտէր. քիմ քի չօգ հասըլ խաէր չօգ սարֆ խաէրսէ զէնկին օ տուր, վէ քիմ քի ազ հասըլ խաէր ազ սարֆ իտէրսէ ֆուգարա օ տուր։

Եւրօբալը չօգ հասըլ խաէր, վէ չօգ սարֆ խաէր, իմտի զէնկին տիր. Ասիալը ազ հասըլ խաէր վէ ազ սարֆ խաէր, իմտի ֆուգարա տըր. իմտի Ասիալը տախի չօգ հասըլ խըլսա, չօգ սարֆ իԹմէլի քի, զէնկին օլսուն. հասըլ վէ նէ իլէ, չիմտի Թարիֆ իտէձէյիզ։

Պիր ինսան չօգ հասըլ իԹմէք իչին, չօգ չալըշմալը տըր, լաքին չօգ չալըշմագ իչին տախի չօգ գուվվէԹ սարֆ իԹմէլի տիր, վէ չօգ գուվվէԹ սարֆ իԹմէք իչին տախի հէր կիւն վիւձուտէն էքսիլէն գուվվէԹին եէրինէ տոլտուրմալը տըր. վէ հէր կիւն վիւձուտտէն էքսիլէն գուվվէԹին եէրինի տոլտուրմագ տախի եաշամամըզըն վէ կէչինմէմիզին Թարզընա պաղլը տըր։

Իլէրի-տէ տէվամ.

Բէօթահնեատա քիւշատ օլունաձագ երքէք վէ գըզ մէկԹէպլի հազգընտա ինհատ օլունան ընկէրուԹիւնուն գանուննամէսի տիր։

Բէօթահնեա Գաթօլիք միլլէթի միւթէվէլլիլէրինին իլմ ու Թէրպիյէ խուսուսլարընտա մահրում պիչարէ գըզճըգլարընըն տուրդ սէպէպլէրինին նէ օլտուղունու պիլ միւԹալաա Թէմալըն Եպիսկոպոս վէ պէյզատէ ... [illegible]

գօբար իսէ խօշնուտլուգ իլէ իանէլէրի գապուլ օլունաձագ, մէպլազը մէզպուր ամմէյէ մալում օլմագ իչին բէյ տէր բէյ Թահսիլ վէ Թէրագգիմ էԹտիքձէ, ձէմ օլան մէպլազ սանտըգ աէրունինտէ մահպուս օլմայըպ իՃապլիա կէօրէ իշլէԹիլմէյէ մուպաշըրէԹ օլունուպ հէր վէճհիլէ իլէրի կէօԹիւրիւլմէյէ ճահտ օլունաճագը գարարկիր օլտուղի։

6 ընճի։ Պալատէ մուհարրէր ընկէրուԹիւնա տախիլ օլան քրիսԹիյան գարընտաշլարըմըզտան հէր հանկըսընտա էմրի հագ վագի օլուրսա մըշարինճինուր օլմագ իւզէրէ Թէրաքքիմ իտէն մէպլազըն նիւմաընտան պէհէր սէնէ պիր ձայնուր պիր Թիւ պատարագ, վէ պիր պաշտօն օլաճագ տըր։

Պալատէ մուհարրէր վէ մուգայէտտ օլան սիւպխալար հազրէթլէրընտան մէքԹէպին քիւշատը վէ խարէ օլունմասը խուսուսունտա պիԹը պէնտէն միւբէԹԹէպ գանուննամէ Թանզիմ օլունուպ, վէ պու ընկէրուԹիւն սայիր ընկէրուԹիւնլարտա գըյաս օլունմայըպ, եանի սայիր ընկէրուԹիւնլարտա պիր վագըԹտան սօնրա վէրիլիպ աքձէյի կէրի ալմագ կիպի հալլէր միւշահատէ օլունմուշ իսէ տէ, պու ընկէրուԹիւն ուսուլինտէ հէր չախս վէրտիյի ագճէյի հիչ պիր վէճհիլէ կէրի ալմայա վէ խարճ իԹմէյէ ասլա սէլահիյէԹի օլմայաճաղը իչին գարարկիր օլտուղի։

Բէօթահնեատա միլլէթի Գաթօլիքեանըն գըզ վէ երքէք մէքԹէպլէրինին քիւշատը իչին գարարկիր օլունան ընկէրուԹիւն շուրԹլարընըն սուրէթի օլտուղունու Թաստիք էԹմէք իչին իմզամ իլէ Թէմհիր խաէրիմ։

Յովհաննէս Վարդապետ
Բէօթահնեան Վիքէր
Եպիսկոպոս Պրուսա։

Պու ընկէրուԹիւնա եազըլմագ իսԹէյէն խալըխաս Ղըվալթ Քիւրքճիւ հանընտա Սի-Նան օղլու Յօհաննէս աղանըն Նումէրօ 42 օտասընտա Թէշրիֆ պույուրմալէրի նիյազ օլունուր։

ԵՐԳ ԴԱՄԲԱՆԱԿԱՆ

Ի ՍԳԱԼԻ ՄԱՀ ՀՕՐ ԱՐՍԵՆԻ ԿՈՄԻՏԱՍԱՑ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻՈՅ

Ո՜ր գուռնաղէտ, յերեկաննեան զըւարթ ափանց
Ուր 'ի սեաւ սուգ Ուխտն համակեալ Մխիթարեանց,
Այրարատեան ողջոյն բարձունք մըրմընջածոյն,
Զնոցուն և աչքին զանգիւա կորուստ եղերական,
Պայծառ արև յետեր ծագեալ զու Հայրենեաց,
Բազդատունի, չքնաղ հանճար անմոռաց,
Ըղբեղ զխօրդ անմըրցում անփառ, մահ միգամած,
Դարձոյց 'ի մութ, անյուր ողջոյն մեր 'արտասուաց։
Ամառամատատ վըճիռ ցասման այս սուխոյն
Ընդ քերթողին նախանձեցաւ փառս պանծալի,
Այլ զխօրդ մահ իշխէ մաշել յայն 'ի դամբան,
Սուառնացեալ շքեղ ծաղկամբք անմահութեան։
Ահա, ծընունդ և հիմ ցուցին աստ գիւրասահ
Որպէս անմարթ լինել անծին և կամ անմահ,
Ընդ արտասուաց խառնին սփոփիլ և յիշատակք։
Հոմեր և Հայկ և Միլտոնի վսեմ քերթուածք,
Անեղծական նըմա բացցեն գրուանք եղեմայ
Անդք յրատուերայ 'ի լուսաձեմ դպ. օթևան։
Եւ վէհ անձինն, մեր կանգնեցուցանեալ արձան,
Եւ Տարփալեայն կեցցեն յաւերժ պարծանք անուան։

Պօղոս Պետ. Լաստանձոզաբար.

Ի ՄԱՀ

ՏԵԱՌՆ ՀՕՐ ԱՐՍԵՆԻ Կ. ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻՈՅ

ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ

. . . Ո՜հ, այս քանիցս աղէկըտուր զալարեսցի սիրտ ցաւած . .
Քանիցս այս հիւսեսցի ողերգ յանդարձ 'ի գասաւնիս . .
Եւ քանիցս կցեն լալնք 'ի մահաւէթ զգայմունս հոգւոյ . .
Քանիցս այս արտասուեսցեն տխուր աչկունք Հայրերոյն . .
Դարս է ողջ, գլորմա՞ն Վենետ, և, ի՞նաամ տխուր արտասուաց . . .
Իւ յայանձեաց լափափ սիրտ՝ թէ չէգէ ՍԻՐՏ ՊԼԻԵՏԻՆ . . . —
Հեծէ սերկեանս բնութիւն ի հիւս ողբոց իմ ցաւագին,
Հեծէ ալևորմ Բնար սըգաւոր Դաշնակ յորդմ . . .
Որպէս սոխակ ի գարնայնի տրամի զվարդին չուներոյ բոյն
Այսպէս և մուզա սեսեալ ի բոյ զխանդ ՍԻՍԱԿԵԱՆ,
Ո՜հ. մայրէս և Դիւցազանց Բնարին քաղցրիկ լռեաց Դաշնակ
Եւ հնչեաց արտասուաց անտուրոյն մահու չեփոր . . .
Ամպոտք մթացեաց բըմանաքօղն արկին ըզքօղ
Բըզկապուտակն Ուրանեա, ու Ագրիկոլան ալեաց փրփուրք
Սրբընջեցին անհեղարդ ի փոխթորկէ գոգցես յուզեալք,
Եւ նաճիք հալմակոծեալք զապանալեաց բարձին զմուռնչ . . .
Սարսեցաւ Լիբանան ի գլորումն անհեղ մայրին
Եւ սարոյք յանկմանն ի դղրդ ըղդառնութեան հիւսեցին ողբս . . .
Ահա ամենայն 'Դամենայնին լռեաց յանկարծ . . .
Ցանկարծ եւ . . . թըռեաւ . . . ափսոս . . . Հոգի սիրուն ի Թեւս Ջուարթնոյն . . .
Եւ այս Ցիշատակ ընդ Համբաւոյ առեալ քնար
Ի տրտմութեան կրտընացոյ զայս օրինակ երգեաց Հոգւոյն, —
«Խա՞նդ. Թարգմանեան Մուղայից, Ուռ Դամբանաց Հայոց Մնծաց
Կայծն պաղխա սուձեաց սաղարթք՝ որք 'Դ.հոլանեաց Նըրգեալ ըզ վեհս
Դու, նոյն Խանդ անմահացեալ՝ ո՛ն անդր յերկինս սլացիր թեթև
Ցնմենական Սուրբ Անջոյն առնուլ զպսակ լուսապայծառ։
Դու, որ ԱՆՈՒՆ չքնաղագիր զԱստղաոտունեանն յաւրց ըղձըրօչ
Իբրու Հրեշտակ լուսափետուր յեթերականն անց յասպարէզ,
Ըղբեղ Բերդի Նըգաթեւք տարցեն էին ի սուրբ Դարեր։
Նեղուստ Դրոշեն Հայկայ բորբոքեսցես զսիրտ ի Խանդ . . .»
Լռեցին քնարք Երկնին . . . և Մահացուն անբարձ զիւր Ձայն
Զայն սըգոյ և Թախծութեան, Ագրիկեան սրացեալ ափանց
Հեծեծեր հեղձամղձուկ ըզ Մահ լալով ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻՈՅՆ
Ըստ Բատուէր պատկառելի ծալ ի ծալ յամպս Աւերումբոյր
Ի բարձանց սլացեալ Եթերց ըզ այն խօսեաց . . . լռեցին հառաչք . . .
«Մեկնիմ ես ահա ի Բէն, Մխիթարեան իմ ուխտ սիրուն
Մեկնիմ, հրաման այս Արարչին, թողում զյետ ես ըզ Միբեղեգ
Այլ կացցէ Միրտս ի Ձեզ, ի յիշատակ անջնջելի
Ցերկս, ի վասաղնս Դամբլիս ռոմբ պանծոյ ՈՒԽՏ ՄԽԻԹԱՐԱՑ»
Լռեաց, թըռեաւ, և Մահացուն ի չու նորին սլըշուցեալ զաչս՝
Եհայ անմխիթար ընդ տարադեպ թերելս յերկինս . . .
Այլ ես հեգ պանդուխտ չըւառ ի տխրութեան սեաւ գիշերաց
Մինչդեռ Լուսին սփռեսցէ զաղօտն իւր շող զՄամուտ շիրմաւ
Մինչ սոսաւին սեաւ սոճեաց՝ լռել և տխուր, աղու ղաղար՝
Մինչ օդաչուն յերն ի բոյն լռեցուսցէ զիւրըն ճըչուն
Եւ փիլմեղ զիւրն ըզ Թեւս տարածեսցէ զՆըկրադընդաւ՝
Ցեգ ի մահին իմ ոըգաւոր ի տխրութեան դառն զգայմունս
Ողբասցից արտասուաթոր ըզ ՀԱՅՐՆ ԱՐՍԵՆ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻՆ . . . .

1867 յունվար 23
Փիլիպպուպոլիս

Նշ̃ Մ. Շ․․․եան

Պէշիկթաշ 22 յունվար 1867

. . . . Խմբագիր տէր

Ձեր պատուական լրագրոյն վերջին 681 թուոյն մէջ Պէշիկթաշցիի մը կողմէն անստորագիր նամակ մը տեսանք խորհրդոյս ատենապետին ուղղեալ. խորհուրդս հարկ կը համարի այս երկտողիս յայտարարութիւն ընել թէ առանց յայտնի ստորագրութեան իր ամբողջութեանը կամ իր ատենապետին և կամ մէկ անդամին ուղղեալ որ և է գրութեանց բնաւ չի կրնար պատասխանել. իսկ երբ յայտնի ստորագրութեամբ և պատասխան ստանալու իրաւունք ունեցող գրութիւն մը ուղղուի, հարկաւ անպատասխանի չի թողուր։

Խնդրելով ձեր մեծապատուութենէն որ սոյն գրութեան անկիւն մը շնորհէք ձեր պատուական լրագրոյն մէջ։

Մնամ մեծապատուութեան ձեր ծառայ բարեացակամ։

Իդիմաց
Թաղական խորհրդոյ
Ատենապետ
Տ. Յ. Կրճիկեան

Սեն հալաֆս

Ալֆրանկա փեսորուարին օն տեօրտիւնճիւ կէչէն բէնչէմպէ կիւնիւ, իմբէրաթոր Նաբօլէոն հաղրէթլէրի Ֆրանսա գամարալարընը աչքպ. նութգու բէսմիսինին խիւլասասը պա թէլէկրաֆշու վէճհիլէ պիլտիրիլմիշ տիր։

"Իմբէրաթորուն նութգու, ղայէթիւլ ղայէ սուլհա մէյեալ տրը. Իթալիատա վէ Ալէմանիատա վագի օլան թէպտիլաթտան, Ֆրանսա պիհուզուր օմմալը տրը։

"Շարգտա, պաղը իսթիլալ ղուհուր իթմիշ տիր. լաքին պէօյիւք տէվլէթլէր, պէյնլէրինտէ խսթիշարէ իտէրէք իշի օ տէրէճէյէ կէթիրմէք իսթէրլէր քի, Խրիսթիանլարընը մուհագագ արզուլէրի եէրինի պուլսուն, զաթը Շահանէնին հուգուգու մուհաֆազա գըլընսըն, վէ մուխաթարալը մախլուլթիւթլէրտէն սալիմ օլունսուն։

"Ռուսիա տէվլէթի տախի պագայը սուլհու սալահ նիյէթի իլէ մէլուֆ օլարագ, Շարգտա բօլնթիգասընը, Ֆրանսա բօլնթիգասընտան այրըմամաղա մէյեալ կէօրիւնիւր։

"Իշհասը նութգուն խիւլասասը, միւսալէհէնին պօղուլմայաճաղընա պէօյիւք իւմիւտ կէօսթէրիր։"

(Պիզէ գալսա, վագտա պու սէնէ Իւրոբատա սուլհ պօղուլմայաճագ կիսպի կէօրիւնիւր. լաքին եալընըզ պէօյիւք տէվլէթլէրին հասպէլ իճապ պէօյէ իսթէտիսի իչիւն, վէ պու հալտէ Իւրոբանին սուլհու պու սէնէ պօղուլմազսա, ատէթա պիր բօլնթիգա միւթարէքէսի տէմէք տիր, վէ տէյիլ սահիհ պիր սուլհ. պունու կէլէճէք հաֆթակէնիշճէ թարիֆ իտէրիզ)։

Իթալիա գամարալարը ֆէսիս օլմուշ տուր. եէնի գամարալար մարթըն 22սինտէ քիւշատ օլունաճագտըր. Շարգ մէսէլէսինէ տայիր, միւքեաթէպաթը ըէսմիյէնին պիր խայլաճասը. եագընտա մէյտանա չըգաճագտըր տէնիր։ (Ֆրանսասա)։

Լուանան գրալը, Իւրոբայա թասավվուր իթախի սէյահէթտէն վազ կէչէճէք տիր տէնիր, չիւնքի պիր ֆայիտէ չըգմայաճագ կիսպի կէօրիւնիւր։

Բանէլլէնիօմ վաբօրունու տէվլէթը Ալմանէնին պիր ֆըրգաթէյնի թուրմուշ տէյի պիր հալատիս վար. տիկէր պիր բիվյէթէ նազարէն պու վաբօր Ղէրիկո ատասը լիմանընա գաչըպ Օսմանը ֆըրգաթէյնի տախի պունու կէօղէթմէքտէ իմիշ. Լուանանտան տախի պիր ֆըրգաթէյն պու վաբօրուն իմոսասընա կէօնտէրիլմիշ տիր տէնիր. ճիւմլէսի թահգիգ միւհթաճ։

Վարիս օլան պիր թագրիր թահրիրաթ վէ իլանաթ պիղղարուր կէլէճէք հաֆթայա գալըր. Ինշալահ օ վագըթա գատար թէքմիլէն թասհիհի միզաճ իտիւպ. ապօնաթլարըմըզը խօշնուտ իթմէյէ ճահտ իտէրիզ։

ԻՍԱՆ

Իմալաթը նիզամսէ ֆապրիքայը հիւմայունէր իչիւն մալիւմէլ մըգտար Ռումէլի եափաղըսը վէ չիվիտ վէ սօտա վէ շապ վէ շերապ թօրթուսու վէ գամիշէշ վէ կէօղ թաշը վէ արապ սապունը վէ մէլաղ վէ քօթսփէր վէ տօն եաղը վէ պալըգ եաղը վէ քէօք պօյասը վէ բուղէնի ղէյթ վէ մատէն քէօմիւրինին լիւզումի օլարագ իշպուպին էքի եիւզ սէքսէն էքի սէնէի բումէսի շէհրը շուպաթընին ալթընճի փազար էրթէսի կիւնիւ միւնագասասը իճրա օլունաճաղընտան պունլարը իթայա բաղլոպ օլանէրին եէվմի մէզպուրտէ սատաթ ալթը բատէրինտէ Տարը Շուրայը ասքէրկէ կէլմէէրի իճապ իտէր։

31 յունվար 1867
Պապը Սէրասքէրի

Ասքէրի Շահանէ լաղըմէսիչիւն մայա թաղը ապասընին լիւզումի օլմասիէ իշպու շէհրի շուպաթընին սէքիզինճի չարշէնպէ կիւնիւ միւնագասասը իճրա օլունաճաղընտան իթասրնա բաղլոպ օլանէրին եէվմի մէզպուրտէ սատաթ ալթը բատէրինտէ Տարը Շուրայը ասքէրկէ կէլմէէրի իճապ իտէր։

2 շուպաթ 1867
Պապը Սէրասքէր.

Ընդհանուր պէյրէթ պէյրէնէն 1858 սէնէսինէն 1865 սէնէսինէ գատար ինչա էյլէսիսի իմալաթ.

Նէվի իմալաթ	1858 թ. ից 1862	1863 թ. ից 1865	պիրինճի պէշ սէնէլիք իմալաթ մըգտարը	իքինճի եւ սէնէլիք իմալաթ մըգտարը	Եէքիւն
	զրպաի թէրպիի	զրպաի թէրպիի	զրպաի թէրպիի	զրպաի թէրպիի	զրպաի թէրպիի
Միւճէտաէտէն նաբրան գալտրըրըկար	50000	80542	40000	26781	130125
Մադատամ գալտրըրկար	9800	18155	1960	6052	27955
Թամիրաթ վէ թէքիր նաբրան գալտրըրը	24000	52751	4800	17584	76751
Ինչա օրունան եօրտրին էէքիւնի	83800	151248	16760	50417	255048
	զրպաի սաթհի	զրպաի սա.	զրպաի սա.	զրպաի սա.	զրպաի սա.
Լաղըմկար	3550	12830	670	4276	16180
Մէսարիֆ զուրուշ	2100000	1954887	450000	651629	4054887

	1858 թ. ից 1862	1863 թ. ից 1865	Եէքիւն
Ղազ			
Մըգտարը ֆէնէր	406	126	532
	զրպաի սաթհի	զրպաի սաթհի	զրպաի սաթհի
Հութութը միւնէվվէրէ	17500	7200	24700

1282 սէնէսի ըռ-պուլիընին էէիրտի սէֆիլինէ ալիընճը պարէրի պէլէրէյնին ահվալի մալիէսի պէեռանընպա գրը։

ՏԵԵՈՒՆԱԹ

1279 սէնէսի էյլուլընին իպթիտասընտա օլան տեեռունին մըգտարը		33·395·149–39
1280	» իտարէ մէսարիֆաթը	1·888·255–60
1281	» » »	2·891·408–50
1282	» » »	4·085·558
	Ընդամենը	43·160·371–49

ՄԱԳՊՈՒԶԱԹ

1279 նէսի շուպաթ 1տէն	1280 սէնէսի շուպաթ 28է գատար օլան թահսիլաթ.			2·709·280–60
1280 » մարտըն	1281 »	»	» »	4·083·637–50
1281 » »	1282 »	»	» »	4·509·861–35
Իսթիգրաղաթը միւթէֆէրրիգա				91178–75
Լօրանտօ իսթիգրաղը				6·000·000
Ֆիրուսխթ օլունան արազի պէտէլի				2·360·000
Տէյունէն թէսվիէ վէ թէտրիէանէ հալ" օլն" թէմէթիւ վէ թսրֆ"				7·662·555–83
Տէրտէսթը թահսիլ օլան պաղը մանթըլուպաթ				615856–60
				28·032·470–63
Տեեռունու միւթէպագրեէնին մըգտարը				15·127·900
				43·160·371–49

Տեեռունը միւթէպագրեէնին գարշըլըը։

Վիրկու պէգաեսը	3·000000
Իմլաք պէտէլի	16·200·000
1282 սէնէսի պիւտճէսինին ֆազլաի վարիտաթը	26·559–35
	19·226·559–35
Տեեռունու միւթէպագրեէնին մըգտարը	15·127·900–85
Ֆազլասը	4·098·658–50

Հէմէն քեաֆֆէյի զազէթալէր, պու հիսասլարա կէօնակէօն մանալար վէրտիկը. լաքին պիզէ գալսա պու գատար ածէլ իթմէք լազըմ տէյիլ տիր։ Ալթընճը տայրէ տէ եաղընտա պէօյիւք պիր թէպտիլաթ վագի օլաճաղընտան, պիզէր պունա մունթազիր օլուպ, պու մուհասէպէյի եէնի մէմուրլար նասըլ գապուլ իտէճէքլէր, օնու պիլտիրսէ, պիզէր տէ միւթալաամըզը օ վագըթ եաղարըզ։

ԶԱՒԻՐԷ 4 ՀՈՒՊԱԹ

		Ղուրուշ
Թաղան Արնաուտ	քիլ	36—38
Իսմայիլ	»	35—37
Քէօսէհնէճ	»	. — .
Բումէլի Պալչըգ սէրթ	»	30—31
Սլոֆ գըզըճա	»	. — .
Իպրայիլ գըրնօվ	»	32—33
Իսմայիլ	»	. — .
Վարնա գըրնօվ	»	33—34
Պուրղաղ գըրնօվ	»	33—34
Պալչըգ գըրնօվ	»	34—34
Գօգօրօղ Գալաս	»	. — .
Աբրա	»	15—16
Մեվճուտաթ 150·000։		—

ԷՄԹԱԱՑԻ ՏԱԽԻԼԻՑԷ 4 ՀՈՒՊԱԹ

Թիֆթիք Էնգարէ	46—48
» Վան	50—51
ՃԷՀՐԻ Գայսէրի	12½
» Էնգարէ	15½
ԲԱՄՈՒԳ Առանա	10½ 13
ԱՃԷՄ, Կուրճի, Խէրպուրթ	11-11½
ԵԱԲԱՏ Ամասըա քիրիւ	6½-7
» » Եըգանմըշ	14—15
ԱՖԻՕՆ	245—250
ՄԱԶԸ սեքահ	13—14
ՔԻԹՐԻ Եարբաք	22—24
ՍԱԼԷՊ	17—18
ՔԻՇԻ ՏԻՐՈՍԻ Թիւյլիւ	10—11
ՊԱԼ ՄՕՍՈՒ	24—25

ԷՄԹԱԱՑԻ ԷՃՆԷՊԻՑԷ 4 ՀՈՒՊԱԹ

ՔԷԼԼԷ ՎԷ ԹՕԶ ՀԷՔԷԼԻ	Ղուրուշ
Ինկիլիզ բրիմ 6–10 լիպրա գանթար	
Օլանտա սեպրու 6-10 լիպրա	» . . .
Ամէրիքա 8	» . . .
Ֆրանսըզ	» 270—295
Ինկիլիզ Թոզ	» 255—260
Օլանտա էքսթրա	» 255—260
» պիրինճի	» 244—245
» իքինճի	» 242—243
» իւչիւնճիւ	» 234—235
Ֆրանսըզ	» 234—235
ՏԷՄԻՐ Ինկիլիզ չէշիտլամա սեօրթ	
քեօշէ եուվարլագ	» 68—70
» եարմա	» 74—75
» սամ չէշիտ իլէ	» 115—120
» չէմպէր	» 95—105
ԳԱԼԱՑ	» 640—650
ԳՈՒՐՃԱԻՆ Ինկիլիզ Ֆրանսըզ	» 140—145
ՉԷԼԻՔ պիր սըֆԷր 0 սանտըգ	» 90— .
ՍԱՃՄԱՆ Մարսիլիա չէշիտ	» 150—160
ՄՕՐ ՊԱԳԱՄ	» 40— 50
ՍԱՆԹԱՄԱՐԹԱ	» 200—
ՃԱՃԸ ԳԸՊՐԸՃ	» 33— 38
ՀԱՅ Ինկիլիզ	» 62— 68
ԳԱՀՎԷ Գաբա ֆինո	% 1000
» Իքինճի	» 900—920
» Իւչիւնճիւ	» 800—820
ՉԻՎԻՏ Ինկիլիզ	» 100—125
ԳԸՐՄԸՃ	» 45—75
ՊԻՊԵՐ Լօնտրա Մարսիլիա	» 5—½ 5 25
ՆԸՐԱՏԸՐ Ինկիլիզ	» 6½
ԹԷՆԵԿԷ + Ղշան չէֆթ սանտըգ	» 330—335
ՐՕՄ Ամերիգա	1 կալօն 10½ 11
» Ինկիլիզ	» 8—8½

ՄԷՃՄՈՒԱՑԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՄԷՄՈՒՐԼԱՐԸՆԸՆ ԻՍՄ ՎԷ ՄԱՀԱԼԼԷՐԻ

ԱՍԻԹԱՆԷ. Պէօյիւք Եէնի խանտա Թիւլկէնճեան Յովսէփ։
ԱՏԱՆԱ. Բալամուտ օղլու Յակոբ աղա։
ԱՖԻՕՆ ԳԱՐԱ ՀԻՍԱՐ. Կարապետեան Վարդա
ԷԿԻՆ. Թարագճեան Յովսէփ աղա։
ԷՆԳԱՐԷ. Մինասար Ճիւվանի Լեւոնարթ։
ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ. Ոսկիեան Էնգարէլի Կարապետ աղա։
ԷՏԻՄՆԷ. Յակոբեան Աբրահամ ագա Գասաղ։
ԷՐԶՐՈՒՄ. Շապանեան Գրիգոր էֆենտի։
ԹԷՔԷՓԻՐՏԱՂ.
ԹՐԱԳՈՒԶԱՆ. Մամէլեան Պետրոս աղա։
ԻԶՄԻՐ. Թէտէրէճեան Ս. Սարգիս աղա։
ԻԶՆԻՄԻՏ. Գ. Տ. Թ. Գասպարեան։
ՀԱԼԷՊ. Յ. Ս. Քուրքճեանոֆ։
ՄԱՐԱՇ. Զօրպաճը օղլու Հաճի Տէվլէթ աղա։
ՊԻԼԷՃԻԿ. Տէրգաբիթ օղլու Պետրոս աղա։
ՊՐՈՒՍԱ. Նազլեան Հաճիպօղոս աղա։
ՎԱՐՆԱ. Հաճի Կարապետ օղլու Յովհաննէս աղա։
ՎԻԵՆՆԱ. Զըրաճը Վիչէն աղա։
ՔԻՕԹԱՀԵԱ. Լիւլէճեան Անտոն աղա։

ՄԻՒԼԼԻՖԻ ԴԱՉԷԹԱ
ՅՈՎՍԷՓ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

ՏԷԼԵԳՐԱՖԱՏՊ ԷՐՄԷՆԻ ՔԻԼԻՍԷՍԻ ՍՕԳՈՒԸ Ն° 17
Յ. ՄԻՒՀԷՆՏԻՍԵԱՆ ԹԷՊԻՍԱՆԷՍԻՆՏԷ